

Hur ser Ponting respektive Radkau på det moderna samhällets möjligheter att utgå från miljöhistoriska erfarenheter i arbetet med att hantera dagens hållbarhetsproblem?

Ponting: Anser att det är redan kört. Han ser möjligen kan lära av våra historiska misstag, men att vi inte kommer kunna hantera dagens utmaningar och människan är grundproblemet. Miljöhistorien är en nedåtgående spiral där människans destruktivitet och avstånd från naturen står i fokus.

Radkau: Vi kan inte alltid lära av våra historiska misstag, olika problem har funnits i olika tider och är nödvändigtvis inte samma som vi står inför idag. Vi kan lära av historien, men det är inte svart eller vitt och historien är inget facit.

”But in this day and age, as well, the provocative confrontation of nature’s interests and humanity’s interest should be seen as a false dichotomy: in truth, the connection between environmental concerns and health concerns is stronger than ever before.(Radkau, s. 131).

Alltså, vi kan inte se naturen och människan som två skilda saker eftersom de samspekar med varandra. Båda författarna är överens om att det vi människor gör idag kommer få konsekvenser i framtiden, men Radkau ser mer positivt på våra möjligheter att idag förändra framtiden än vad Ponting gör. Radkau ser även ett problem i att det vi tycker är hållbara lösningar idag kan vara ohållbara i framtiden, ex. skogsbruk förr och nu.

Vi diskuterade även makt och maktbalans då det är en viktig vinkling som Radkau har. Hur såg maktförhållanden ut då i jämförelse med nu? Exempelvis:

Då: Kungen och eliten bestämde över resurserna och vad man fick göra med dem. De reglerade vad som skulle produceras och hur för att kunna bevara riket, sin egen status och samhällsstrukturen.

Nu: Idag har privata aktörer har makten över naturen och dess resurser. Företagen sätter tillgång/efterfrågan och skapar våra behov och utövar makt över konsumenterna, människan.

Grupp E: Julia Flodström, Amauta Gisslandi, Arvid Gunnarsson, Lina Westlund, Therese Åberg

---

Protokoll Litteraturseminarium Expertgrupp A

Först har vi antecknat det grupperna kommit fram till separat och i slutet det vi tror är syftet med de olika författarnas böcker.

Lovisa Helmius Tema 4

Pontings bok är riktad till de breda massorna och vill vidga folks historiemedvetande.

Hans grundläggande syfte, och han skriver också att vi har en massa problem som han sätter i ett sammanhang. Han skriver att vi måste lära oss av historien, men inte hur vi ska lära oss av historien.

Radkau skriver för miljöhistoriker och beskriver därför inte händelser utan vill vidga perspektiv på händelserna som beskrivs. Vill också att vi ska dra lärdom

av historien, men ibland är den enda lärdomen man kan dra att man inte kan få ett svar. Mer akademiskt språk.

Radkau skriver på tyska från början vilket märks och är ganska roligt tycker de, vilket gör att boken gör både anspråk på globalt och lokalt. Ponting däremot tar för givet att han är en global författare och att alla ska kunna implementera händelserna i sitt samhälle, men hans bok kanske inte är global ändå. Ponting pratar om europeerna som boven, medan Radkau pratar om den europeiska exceptionalismen.

Radkau pratar om biologisk invasion, och om hur kolonialismen bidrog till den. Ponting pratar mer om hur människan påverkat naturen, medan Radkau pratar om att man inte ska särskilja mänskligheten från naturen.

Båda författarna lyfter fram hur viktig miljön är i historien och att miljön har glömts bort i annan historieskrivning.

Genus är ganska bortglömt i båda böckerna.

Amanda Berg och Anton Nordlund Tema 3

Mänsklig kultur kan bli väldigt stark om de gror i ett kallt klimat, vilket Radkau lyfter.

Det som skiljer Radkau och Ponting är att Radkau är mer vetenskaplig i sitt sätt att beskriva fenomen, han går djupare in i samhällen och tar upp mer positiva balanser. Inte enbart att människan är en destruktiv art. Ponting beskriver mer hur människan exporterat sina problem och hur människan påverkat naturen i olika samhällen. Ponting är mer negativ och enkelspårig i sin uppfattning och inte speciellt reflekterande.

Relationen mellan djur och människa skiljer sig inte så mycket åt mellan de olika författarna, men de pratar om de på olika vis. Ponting pratar om arter människan utrotat, medan Radkau tar upp andra typer av miljöpåverkan som inte enbart är mänsklig. Skogens betydelse har historiskt varit en symbol för makt vilket är väldigt kopplat till dagens samhälle knutet till exempelvis olja. Radkaus bok är mindre linjär medan Ponting är mer linjär. Ponting resonerar väldigt destruktivt kring utveckling, den deterministiska och linjära utvecklingen. Radkau pratar om att lösningar ofta också skapar problem, och att utveckling inte är linjär. Ponting berättar mer sin sanning medan Radkau är mer reflekterande.

Pontings sista resonemang är att vi inte kommer att veta nu om vårt nuvarande samhälle är hållbart. Radkau menar att man måste ha ett helhetsperspektiv när man resonerar kring hållbarhetsutmaningar, men han pratar också om att det inte riktigt går att bedöma vilken grad av hållbarhet vårt samhälle har idag.

Cecilia Karlsen och Malin Lewander Tema 2

Ponting tar upp bofastheten, jordbruk och populationsökning samt urbanisering, hierarkier osv, ett linjärt sätt att beskriva historien och kanske ett idealiserande av jägare och samlarsamhället. Människans problem är att hon aldrig kan balansera mänskliga behov med vad ekosystemen klarar av. Radkau kanske inte skulle hålla med om det linjära sättet att förklara historien. Radkau ifrågasätter själva uppdelandet mellan natur och människan, människan är en organism i del av ett ekosystem så därför kanske man inte kan säga att människan har förstört ekosystemen eftersom vi är en del av det. Man måste på ett tvärvetenskapligt vis kolla på miljöhistorien för att få en korrekt bild av hur miljöhistoria utvecklats. Naturen har en cykel oberoende av människan vilket Ponting inte riktigt tar

hänsyn till. Människan blir bofast pga hur naturen och klimatet är utformat, vilket Radkau resonerar mer kring. Naturen skapas utifrån att vi skapar kulturen, och vi då vill särskilja kulturen från något.

Radkau pratar mer om biologiska invasion och att historien inte är svartvit, och lyfter exempel om att vissa länder som inte blivit kolonialiserade har värre miljö. Radkau tar upp att all miljö alltid har påverkats av människan medan Ponting mer ser det som att Västerlänningarna har påverkat miljön och att kolonialiseringen var förödande.

Hur vi tror att Ponting och Radkau ser på moderna samhällens möjligheter att undgå från miljöhistoriska erfarenheter i arbetet med att hantera dagens hållbarhetsutmaningar och på vad grundar vi vårt resonemang?

Radkau problematiserar mer synsättet kring historia än själva historien, medan Ponting problematiserar historien.

Radkau debatterar i slutet kring hur akademiker ska kunna påverka beslutsfattare i politiska diskussioner, medan Ponting har ett mer linjärt synsätt kring hur historien utvecklats för att få nå fram till så många som möjligt med miljöhistorien.

Radkau nyanserar mer hållbarhetsproblematiken och får så vis till en mer korrekt bild av miljöhistoria, medan Ponting inte alls är lika reflekterande och skriver mer sin egen sanning kring hur historien ser ut.

Radkau riktar sig mer till akademiker och använder därför också ett annat språk med mera reflektioner medan Ponting riktar sig mer gentemot allmänheten vilket kanske därför ger en mer simpel bild av verkligheten vilket därför kan ge en bättre grundkunskap. De har olika målgrupper och därför olika sätt att kommunicera miljöhistoria och olika sätt att påverka. Båda vill lyfta debatten kring miljöhistoria men gör det på helt olika vis. Det finns en fara i ett Ponting skriver för allmänheten och inte så reflekterande eftersom läsarna kanske tar hans historia för sanning och inte har ett kritiskt förhållningssätt till hans text. Radkau som nyanserar mer, kanske inte är en bok som når ut till samma breda målgrupp och kanske på grund av sitt akademiska skrivande därför inte får samma genomslagskraft vilket kanske hade varit nyttigt.

Båda författarna nämner hur staden påverkar landsbygden och växtligheten, och vi tror att de resonerar som så att man bör fokusera mer på det kretsloppet för att knyta samman cirkeln. Både Ponting och Radkau pratar om "the cycle" of nutrients" och att den inte är slut. De vi tror att de vill förmedla för moderna samhällen är att man bör reflektera mer över att bryter man en cirkel, ett ekosystem, så får det stora konsekvenser. Vi måste försöka sluta cirkeln.

Protokoll av litteraturseminarium den 14 oktober 2014

Deltagare: Jonas Lövström, Emelie Hellström, Billie Westerlund, Mathias Peters, Ronja Hård

Tema 1 diskuterade syftet. Ponting förklarar varför människan har de problem vi har idag, han menar att vi måste lära oss av våra misstag- han varnar oss. Radkau väcker tankar och frågor då han inte presenterar en egen direkt teori. Mästrar människan naturen eller mästrar naturen människan? Missad fråga är att båda författarna inte tar

upp vad miljöhistoria är. Båda tar upp miljöhistoria med människan, men miljön innan människan?

Tema 2 diskuterade drivkraften bakom förstörelsen av ekosystem och den utvecklingen. Ponting identifierar evolution, jordbrukets framväxt, kolonialismen, industrialismen, urbaniseringen samt att ingen äger naturen som drivkraft och händelser i den utvecklingen. Radkau diskuterar mer brett kolonialismen och har fokus på epidemier samt om att arter spreds från deras ursprungliga områden (biological invasions).

Tema 3 ansåg att både Ponting och Radkau beskriver att människan har sett sig överordnad andra arter och naturen. Vad som skiljer Ponting från Radkau är att han anser att människan har förstört och det människan har åstadkommit är negativt. Radkau argumenterar mer att människan alltid har varit en del av naturen och att naturen alltid har förändrats. Det gemensamma hos båda författarna är att båda har ett västerländskt perspektiv, Ponting kanske ännu mer än Radkau.

Dagens hållbarhetsutmaningar:

Ponting varnar läsaren och argumenterar för att vi kan lära oss från historien men att vi måste ändra spår för att inte upprepa de misstag som gjorts förut. Ponting har en mörkare framtoning än Radkau. Radkau presenterar historiska händelser men visar att händelserna utvecklas olika på olika ställen och därför är det svårt att ta lärdom. Ponting menar att det finns en fel väg medan Radkau har ett bredare perspektiv på saken.

Ellinor Gustavsson, Lisa Bratsberg, Emma Edberg, Lovisa Håkansson, Björn Waller Karlsson

Introduktionen av böckerna

Ponting börjar med historiskt ex, Radkau börjar med tankar på själva fältet miljöhistoria.

Syfte och mål

Ponting är visad på en hemsk profetia, de är nödvändiga, men folk vill inte lyssna på det utan stoppar gärna huvudet i sanden istället. Ponting har en klar målsättning med boken -

Radkau problematiserar och relativiserar mer.

Radkau (s. xii) kritisk mot pessimistiska redogörelser av människans våldsförelse på naturen (tex kap – the rape of the world).

Båda syftar till att belysa mänsklig civilisation och naturen.

Frågeställningar i boken

Ponting frågar sig vad har vi gjort för fel? Många värderingar. Radkau frågar sig mer varför gör vi som vi gör? Relativiserar det, ser händelser/aktiviteter från olika perspektiv och kontextuellt.

Bild av naturen

Radkau – (Natur uppstår då kultur föds, s. 1) Natur en mental konstruktion, det är igenom sin kultur som vi förhåller oss till naturen. Människan tar ett kliv tillbaka för att se hur man påverkar naturen.

Ponting – Människan förändrar historien, det leder till en kollaps.

Drivkrafter för människans förstörelse av ekosystem

Ponting – Jordbruket inte en revolution utan evolution, gradvisa förändringar (kap 99 %). Drivkraften var hela tiden att överleva – tillfredställa behov, kontrollera naturen för sin överlevnad. När man började kontrollerat styra skedde en förändring. Då det blev möjligt att äga, vissa grupper fick kontroll över överskottet – makstrukturer följde. Behov hör samman med makt.

Radkau – Vatten och skog är ledmotiv, användning av resurser – ta kontroll över. (Problem med rinnande vatten är att inte kan göras till ägodel, s. 86).

Kolonialismens roll

Ponting – Berättas som naturliga steg, konsekvenser och effekter osv. Destruktiv kraft.

Radkau – Får det inte att låta lika självklart, inte en konsekvens av evolutionen. Det är kanske inte kolonialismen i sig som är problemet, utan den koloniala attityden som uppstod och maktrukturer. Kolonistörernas miljösyn som hade tog de med sig hem, gav konsekvenser. Visar även på positiva aspekter som följde av kolonialismen.

Båda pratar om tragedy of the commons – när ingen äger resurser kan leda till att får en kolonial attityd – till för mig att exploatera, gäller att ta det innan någon annan gör det. Miljömedvetenhet kom ur detta. Upptäcksresande kunde rida på vågen att leta nya resurser.

Naturresurser – makt

Europa hade de naturliga förutsättningarna för att få ett försprång i "utvecklingen" (stycket om european exceptionalisms, s. 184). Tragedy of the commons, spec i Radkau (kap om vatten, skog, makt).

Moderna samhällets möjligheter

Problematiserar makt, ta makt över naturen kan vara både bra och dåligt enligt Radkau.

Radkau – man borde lära sig av historien, men det är inte så lätt vilket är ett stort problem.

Grupp F

Gustav Innala, Julia Eriksson, Astrid Berglund, Johan Nilsson & Felicia Hagström

Tema 3

Gemensamt för första frågan – människan och djuren är två olika världar och samlever inte med naturen. Resurser och överbefolkning är kopplat till varandra under hela miljöhistorien. Överbefolkning - var tvungna att hitta mer naturresurser, vilket ledde till att mer resurser krävdes osv...

Radkau

Hållbarhetstänk även om industrialismen. Naturresurs är en maktposition. Förklara hur komplexa historierna är. Det är spritt och man kan förklara ur många olika perspektiv. Sågar miljödeterminism.

Ponting

Ser inte alls hållbarhetstänket längre bak i tiden och även idag. Ponting om utveckling – linjärt tänkande i berättandet av historien. Se felen som vi gjort tidigare – här gjorde vi så här – borde göra så här istället.

Tema 2

Båda håller med om att naturen inte har någon egen historia. Människan uppfann tiden. Drivkraften bakom är överlevnadsinstinkten, när vi inte längre behöver oroa oss för detta så övergick det till girighet. Radkau – gick inte så fort. Hoppas fram och tillbaka och de finns flera olika perspektiv medan Pontings historia är mer linjär. Nyanserna spelar ingen roll men vi har nått det här. Natur = makt. Ponting är mer generaliserande.

Kolonialismen – likheter - Ingen vet hur mycket som finns men de går ut på att ta så mkt som möjligt. Ponting – the rape of the world. Ekosystemen förstördes på samma sätt. Radkau – länder som inte kolonialiserades hade de svårare att industrialiseras.

När man pratar global miljöhistoria är det svårt att välja exempel då många faktorer runt omkring påverkar.

Olikheter mellan författarna – Ponting utgår från den mänskliga hänsynslösheten. Radkau – fokuserar mer på att man faktiskt försökte lösa problem, även om man misslyckades i historien, så var man ändå medveten och försökte.

Tema 1

Ponting – tar upp påskön, skräckhistoria, facit = det är detta som kommer hända. Exempel på vad som har hänt. Natur – ett politiskt begrepp. Det har redan hänt, lämnar inget rum för diskussion.

Radkau – förklarar mer vad miljöhistoria är. Mer neutral, objektiv och med fler synvinklar. Ifrågasätter och väcker tankar med miljöhistoria. Har mer teori och reflekterar över de händelser han plockat ur historien.

Likhet – båda tar upp relationen mellan naturen och människan.

Möjligheter – Radkau är lite mer möjlighetsinriktad för att man själv kan reflektera över vad som har hänt och kan reflektera över vad man kan göra.

Utmaningar – Ponting tar upp mycket exempel. Exempelen är civilisationer som har gått under. Radkau – menar på att dessa historier inte handlade om samma sak hela tiden. Förhåller sig annorlunda/olika i hur de skriver om miljöhistoria.

Mål - Ponting – mål att få ångest av att läsa den. Det här är inget nytt, beskriva mänskliga naturen. Boken tas nog emot väldigt olika beroende på vem som läser boken - antingen blir man rädd och förnekar eller blir rädd och vi måste göra någonting-reaktion. Pontings värderingar i hans språk – rape of the world.

Radkau – uppmuntrar till kritiskt tänkande, öka kunskap, skapa debatt, ifrågasätta.

Frågor som de missar? Genus – vi har inte läst alla kapitel men vi tror inte att Radkau diskuterar genus särskilt mycket. Hur kan man inte skriva om det när de skriver om de viktigaste frågan. Ponting – de här felen har vi gjort. Radkau – Varför gjorde vi de här felen? Hur berättar man miljöhistoria utan att fastna i en riktning?

Ponting

Syfte – lättillgänglighet, skrämmas, endimensionellt, en teori som inte ifrågasätts.

Fråga – Vad har vi gjort fel? Hur har vi hamnat här?

Begrepp – ojämlikhet

Perspektiv – ett enkelt historiskt perspektiv, tillåter inte heller att släppa in andra perspektiv, ger inte så mycket utrymme till egna tankar

Antaganden – människans giriga natur, man jobbar inte för att jobba tillsammans man jobbar för sig själv och det har man alltid gjort. Vi är så här, vi vet aldrig bättre, människan är dum (till skillnad från Radkau som menar på att vi faktiskt visste)

Källor/information – få källor, svårt att gå tillbaka till hans källor, källhänvisar till hela böcker och artiklar.

Grupp D. Gustav Demmelmaier, Hanna Svartson, Linn Eriksson, Jonas Bohlin & Kerstin Falk

Ponting diskuterar människans del i naturen. Genom skräcksenarier vill han få stor effekt. Ponting tror att vi inte lär oss av våra misstag. Radkau ser problematiken i dagens icke-nyanserade miljöhistoria. Radkau tror på en mer nyanserad bild -> lättare att hitta lösningar idag

Radkau & Ponting tycker att vi idag fokuserar för mycket på dagens frågor. För att kunna lösa dess kan vi ta hjälp av historien!

Radkau ser människor som ett djur sprunget ur naturen och ser vikten av att med vår kärlek till naturen i dagens hållbarhetsfrågor.

Radkau & Ponting diskuterar värderingar – dessa diskussioner bör vi ta med oss idag. Ponting ser hållbarhet i första hand utifrån ekologisk hållbarhet.

Konsekvenser av kolonialism enar Ponting & Radkau som jämlikhetens fundament genom icke existerande konsekvenser hos aktörer/makthavarna idag.

- (syften) Stora utmaningar i 'global miljöhistoria' men Ponting är fortfarande delvis fast i västvärldsligt och antropocentriska tankebanor.
- Ponting enbart fokuserar på ekologisk hållbarhet men utifrån ett antropocentriskt perspektiv.

- Viktigt med nyanserade perspektiv och världsbilder,
- Naturen har egenvärde, inte en tom yta innan människan kommer.
- Traditionell miljöhistoria + miljöhistoria = historie totale
- Människan och naturen förstärker varandras påverkan när de harmonierar
- Naturen går i cykler oavsett vad människan har för roll i den förändringen.
- Antropocentriskt perspektiv inte nödvändigtvis dåligt.
- Behandlar samma teman och begrepp, landar i olika slutsatser (Radkau & Ponting) inom gemensamma områden.
- Radkau mer nyanserad, kan vara riskabelt att nästan aldrig ta ställning. Lättare för alla möjliga aktörer att plocka lösrycka citat.
- Ponting tvärtom

Är människans evolution i slutändan ofrånkomligt naturlig? Människan har gjort framsteg pga minne och konsekvenstänkande.

Examinerande litteraturseminarium

Sofie Roos, Sara Fagerberg, Anna Norrman, Frida Koernig & Mathias Gunnstedt

Tema 1

Radkaus syfte är att skaka om lite, tänk om lite innan ni bestämmer er. Ponting smutskastar människan, mer subjektiv. Radkau anser att förändring måste komma underifrån. Radkau beskriver hur man använt naturen som maktperspektiv. Radkau diskuterar hur naturen har haft makt över människan. Ponting förklarar varför vi har de problem idag som vi har. Radkau ser naturen mer komplex, medan Ponting är mer enkelspårig. Inledningsvis tar Ponting upp ett exempel (påskön) där han visar på ett stort problem som skulle kunna jämföras med vår jord. Radkau problematiserar väldigt mycket i inledningen. Han pratar om hur andra discipliner har försökt förklara människan i förhållande till naturen. Något de båda missar att ta upp är genusperspektiv, framför allt Ponting som är mer enkelspårig.

Tema 2

Ponting pratar om en väldigt viktig händelse det vill säga att vi gick från jagare och samlare till ett jordbrukssamhälle där vi inte förflyttade oss. Drivkraften från början var det fundamentala i att skaffa mat och i och med detta var möjlighet till att börja odla i och med istidens slut i kombination med befolkningsökning och således skapades ett system beroende av odling för att kunna föda den ökande befolkningen, vilket ledde till en jordbruksteknisk inlåsning.

Ponting klumpar ihop människan som en företeelse, Radkau visar på olika Ponting – det västerländska samhället som förstört allt

Radkau – det var kanske inte bara det västerländska samhället som förstörde allt i om kolonialiseringen, det var kanske inte helt oförstört när kolonialismen började, och kan det till och med vara så att kolonialismen skyddade miljön.

Tema 3

De båda författarna pratar om ägandeskap. De säger att på grund av att agrikulturen gick framåt, började människor äga olika saker och därigenom skapades makt. De båda författarna har ett västerländskt perspektiv kring detta.

Ponting säger att det är människornas fel, medan Radkau pratar om naturlig ökning av behov. Västerländska idéer påverkar mest, men Radkau säger att det finns andra perspektiv och andra saker som påverkade. Ponting ”pekar finger”. Radkau ser problemen men tycker inte att man kan lära av dem. De är ofta i ett komplext system. Varje problem finns i en viss kontext. Ponting har synen att vi kan lära oss av misstagen, då han pekar på dem.

Ponting säger att vi måste lära oss av våra misstag för att inte förstöra våra ekosystem. Radkau menar också att det vi kan lära av historien är att vi behöver stabila ekosystem, men vi måste se på alla olika komplexa system. Maktstrukturerna måste ändras. Vi måste ändra vårt perspektiv från en linjär syn.

Oscar Kanzler
Elin Haapaniemi
Mikael Forssbeck
Christer Karlsson
André Sundberg

Litteraturseminarium 14/10

- Ponting ser människan som en parasit, medan Radkau ser människor som en del av det.
- Radkau ser människan som smartare än andra arter (och kan därav även anse att vi får exploatera), medan Ponting ser det som att människan måste leva i symbios med naturen.
- Ponting är mer pessimistisk och ser det som att en stor del är förstört och ej går att fixa. Radkau tror att naturen löser sig själv. För att förstå nutiden måste vi söka oss tillbaks i tiden väldigt långt tillbaks.
- Ponting försöker visa på att människan fortsätter (genom hela historien) att begå samma misstag, utan att lära sig från det.
- Radkau: Anser att vi måste sätta människan i fokus istället för naturen, för att de är de mänskliga systemen som är problematiska. De är resultat av varandra. Det hänger ihop.
- Ponting tycker att vi har dragit det så långt och det går ej att lösa. Skriver om att människan inte alltid ser att deras samhälle är på väg mot en krasch.
- Radkau tror att en kan lära från historien och bryta kedjan. Ser på långsiktiga lösningar. Försöker se vad lösningen leder till.
- Ponting menar på att det finns olika ”religösa” traditioner om naturen att vi ska värna om den, T.ex. i Kina och Indien. Dock så förstör dessa länder lika mycket som alla andra.
- Radkau menar på att när vi trots vi hittat en lösning på ett problem kan denna lösning orsaka ett ännu större problem. Att gå tillbaks i historien och se dessa lösningar som skapar problem kan vi lära oss av detta.

Johanna Hillforth - Oskar Skogh - Adina Seeskari - Carl Engström

Hur tror ni att Ponting respektive Radkau ser på moderna samhällets möjligheter att undgå från miljöhistoriska erfarenheter i arbetet med att hantera dagens hållbarhetsutmaningar? På vad grundar du ditt resonemang?

Radkau är mer lösningsorienterad medan Ponting är mer problemorienterad.

Radkau - "Problem" = "Lösning"?

Ponting - Problem = Lösning?

Ponting är väldigt definitiv i sitt berättande och hela boken genomsyras av en väldigt negativ ton då han går in på väldigt specifika och småskaliga exempel. Ponting menar att vi inte verkar lära oss av våra misstag, vi hittar nya resurser som vi än en gång kommer ta slut på. Människan är den enda destruktiva kraften. Tex jägare kom till en plats och utnyttjade den till fullo och "förstörde". Vill väcka uppmärksamhet om problemen, ger många varnande exempel. Menar att vi inte kan göra något åt miljöförstörelsen, negativt tankesätt. Ponting anser att det vore optimalt att gå tillbaka i tiden, det var bättre förr. Universella paketslösningar. Ponting jämför oss med djur men skiljer åt oss, människan är överlägsen.

Radkau diskuterar miljöhistoria ur ett stort perspektiv och använder sig av många mot och för argument i sina resonemang. Radkau menar att det är bättre då med bofasta, att man var mer mån om sina naturtillgångar i sin närhet. Konsekvenserna av kolonialismen är inte omedelbara, ojämlikheten föddes här. Söker och resonerar kring lösningar, ser inte förändring som förstörelse. Har ett mer optimistiskt tankesätt, tror på den moderna människans möjligheter! Tänker på de kulturella, universella lösningar går inte att applicera på alla. Radkau menar att det är absurt att vi bortser oss från den övriga naturen; vi är djur.

Är vi säkra på att de förändringar vi gjorde kommer få samma resultat om vi gör dom i samma omständigheter idag?

Litteraturseminarium 14/10 -14

Ponting har i allmänhet ett mer ensidigt synsätt på mänskligheten och hur den historiskt sett har påverkat jorden och ekosystemen, medan Radkau å andra sidan beskriver en mer nyanserad bild av miljöhistoriska händelser. Radkau diskuterar både nackdelar som nackdelar med exempelvis den neolitiska (r)evolutionen - dels innebar övergången att människan för första gången började genomföra förändringar i de naturliga ekosystemen men övergången ledde även till att en större mängd mat kunde produceras och därigenom att fler magar kunde mättas. Ponting väljer i sin bok istället att understryka den förstnämnda konsekvensen.

Eftersom Ponting väljer att genomgående i boken till större delen synliggöra exempel då människans leverne påverkat jorden på ett negativt sätt, blir den allmänna känslan att mänskligheten tycks ha svårt att lära sig hantera hållbarhetsutmaningar vi står inför. Vi må vara medvetna om problemen, men t.ex. klimatförändringar sker under en relativt utdragen tidsperiod vilket gör att vi har svårt att göra förändringar på riktigt - processen blir därmed längre. Även Radkau skriver om att vi människor är medvetna om hur vi påverkar vår miljö, men vi är ändå oförmögna att göra något åt det (s. 9)

Ponting avslutar sin bok med en mening om att vi ännu inte vet om våra moderna industriella samhällen är hållbara - kanske har vi alltså redan lärt oss hur vi ska handskas med våra miljöproblem, även om Ponting själv genom resten av sin bok verkar mena på motsatsen.

Frida, Johanna, Mårten, Klara och Robin

Litteraturseminarium grupp E

Anna H.
Linnea
Felicia S.
Wilma
Ida

Diskussion

Tema 1.

Ponting - Påskön - började med ett historiskt exempel och spinner sedan vidare på det i boken. Få personer att inse att det är dem som gör fel. Människans relation till naturen. Ser inte så mycket möjligheter - väldigt negativ i sitt skrivande. Olika civilisationer som har gjort fel

Radkau - introduktion av vad som han kommer att berätta senare i boken.

Mer akademiskt skrivande. Radkau visar mer vad som har hänt.

Vår roll som människor.

Problematisera, förklara, olika synvinklar.

Kolonialiseringen

Jordbruk – ledde till att fler fick mat. Utvecklades för att fler skulle kunna få mat.

Agrikulturen – det var då som man kunde börja utöva makt över andra. Ägande började träda fram. Man ägde mark och jordbruk.

Radkau – mer positiv till kolonialismen –

Tema 2.

Dem som har makt kan bestämma hur naturresurserna kan fördelas.

Olika typer av makt. Människans makt över kulturer, olika kolonisationer eller över naturen.

"Människan och djuren eller människan och naturen" - Inte att vi är en del av det.
(Ponting)

Tema 3.

Agrikulturen - det var då man började med ägande.

Mest västerländskt perspektiv. Mycket om kristendomen men inget om de andra religionerna.

Övriga tankar:

Ponting – jordbruk hände utan att man hade någon kontakt med de andra.

Bara rika som hade pengar för te och bomull. Industriella revolutionen – det var då som det blev dåligt för miljön.

Människan

Ponting - Människan är dålig för miljön. Skyller på människan och menar att det är kört för mänskligheten.

Radkau - Finns lite hopp för mänskligheten, så länge vi rör oss kan vi fortsätta att utvecklas .